

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **A. V.**, zastoupený Mgr. Luděkem Šatalíkem, advokátem, sídlem Kolínská 13, Praha 3, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Českých Budějovicích**, sídlem Lidická 11, České Budějovice, **za účasti:** Zlatý anděl s.r.o., IČO 63887363, sídlem náměstí Svornosti 11, Český Krumlov, zastoupená JUDr. Robertem Matasem, advokátem, sídlem Spálená 21, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. února 2019 č. j. ZKI CB-O-1/28/2019-4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. prosince 2019 č. j. 50 A 32/2019-61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Katastrální úřad pro Jihočeský kraj, Katastrální pracoviště Český Krumlov (dále jen „katastrální úřad“) v srpnu 2003 zjistil, že v katastrální mapě byl v minulosti bezdůvodně zakreslen geometrický plán zak. č. 027920/146 pro „vyznačení dvorů po rekonstrukci“ ze dne 3. srpna 1988 se záznamem podrobného měření změn č. 888, kterým byl nově zaměřen a rozdělen dvůr přiléhající k budovám mimo jiné na pozemku parc. č. st. X, katastrální území Č. K. (dále je vždy myšleno toto katastrální území), tehdy ve vlastnictví společnosti Raiffeisen, a. s., a na pozemku parc. č. st. X1 ve vlastnictví žalobce (dále jen „pozemek č. X“ a „pozemek č. X1“).

Katastrální úřad proto opravil zákres hranice mezi zmíněnými pozemky, aby odpovídala stavu před promítnutím geometrického plánu do katastrální mapy.

[2] Na společný návrh vlastníků obou zmíněných pozemků katastrální úřad v roce 2004 opět opravil zákres hranice mezi zmíněnými pozemky tak, že tato hranice bude tvořena spojnicí lomových bodů dle záznamu podrobného měření 888 (tedy dle geometrického plánu z roku 1988).

[3] Osoba zúčastněná na řízení, která se v mezidobí stala vlastníkem pozemku č. X, podala dne 21. listopadu 2017 návrh na opravu chyby v katastrálním operátu, jímž se snažila docílit stavu předcházejícímu opravě chyby v roce 2004.

[4] Dne 9. března 2018 katastrální úřad opravil chybné geometrické určení hranice mezi pozemky č. X a X1 s tím, že jejich výměry zůstávají beze změny. Katastrální úřad sice nevyhověl návrhu osoby zúčastněné na řízení, avšak zjistil, že hranice opravená v roce 2004 zcela neodpovídá průběhu hranic pozemků tak, jak ji navrhli tehdejší vlastníci, a proto vyhotovil neměřický záznam, který odpovídá návrhu z roku 2004 i pozdějším zpřesněním průběhu hranice (která nejsou pro tuto věc relevantní).

[5] Žalobce ani osoba zúčastněná na řízení s posledně uvedenou opravou chyby v katastrálním operátu nesouhlasili. Žalobce v průběhu řízení vzal svůj nesouhlas zpět.

[6] Rozhodnutím ze dne 7. prosince 2018 č. j. OR-442/2017-302-38 katastrální úřad vyhověl nesouhlasu osoby zúčastněné na řízení a rozhodl, že bude opraveno chybné geometrické a polohové určení hranice mezi pozemky č. X a X1 a budou změněny výměry těchto pozemků. Konstatoval, že v roce 2004 neměla být vůbec provedena oprava chyby v katastrálním operátu, neboť návrh na tento postup byl fakticky dohodou o narovnání, což je listina podléhající vkladovému řízení, přičemž nebyl podán návrh na vklad práva podle této listiny. Dle prošetření výsledků zeměměřických činností byly v roce 2004 pro předmětnou část hranice pozemků závazné údaje zdokumentované v polním náčrtu z roku 1953, které nebyly od vyhlášení obnoveného operátu v roce 1962 měněny. Geometrické a polohové určení hranice mezi pozemky č. X a X1 bylo před opravou v roce 2004 v souladu s nabývacími tituly k oběma těmto pozemkům a bylo jednoznačně dáno polním náčrtem z roku 1953. Hranici evidovanou v katastru nemovitostí po opravě chyby v roce 2004 lze tudíž považovat za chybu ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona.

[7] Žalovaný rozhodnutím označeným v návěti zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí katastrálního úřadu.

[8] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) rozsudkem označeným v návěti. Na úvod zdůraznil, že se nemůže vyjádřit k vlastnickému právu jednotlivých osob k dotčeným pozemkům. Nepřisvědčil žalobci, že vydání rozhodnutí žalovaného bránila překážka věci rozhodnuté, kterou zakládá oprava chyby v katastrálním operátu v roce 2004. Oprava chyby, s níž dotčené osoby nevysloví nesouhlas, a která tudíž není provedena ve správním řízení, je úkonem podle části čtvrté zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Tento postup vychází primárně z vnitřní evidenční činnosti katastrálních úřadů a týká se výhradně evidence samé. Ustanovení § 48 odst. 2 správního řádu, které upravuje překážku věci rozhodnuté, však cílí na rozhodnutí ve smyslu § 67 tohoto zákona. Krajský soud připustil, že opakované opravy zasahují do právní jistoty vlastníků pozemků, přesto jsou nutné, neboť je dán veřejný zájem na katastrální evidenci bez chyb. Krajský soud dále konstatoval, že postup katastrálního úřadu v roce 2004, kdy byl namísto opravy chyby v katastrálním operátu ve skutečnosti upraven rozsah vlastnického práva žalobce a původního

pokračování

vlastníka pozemku č. X dle jejich souhlasného prohlášení, lze považovat za omyl ve smyslu § 36 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). Katastrální úřad totiž chybně vyhodnotil souhlasné prohlášení vlastníků pozemků, respektive vyšel mylně z formálního označení podání jako návrhu na opravu chyby v katastrálním operátu, aniž by se zabýval jeho obsahem. Krajskému soudu nyní nepřísluší hodnotit zákonnost postup katastrálního úřadu v letech 2003 a 2004. Krajský soud dále podotkl, že mezi žalobcem a osobou zúčastněnou na řízení je rozpor ohledně obsahu jejich vlastnických práv, nikoli ohledně zaznačeného průběhu hranice pozemků v katastrální mapě. Tento rozpor nemohou řešit katastrální orgány, žalobce se musí domoci svého práva u soudu v občanskoprávním řízení. Rovněž argument, že žalobce a bývalý vlastník pozemku č. X v roce 2004 vycházeli z geometrického plánu z roku 1988, podle krajského soudu souvisí s otázkou rozsahu vlastnického práva žalobce, kterou mu v tomto řízení nepřísluší hodnotit.

[9] Námitkou ohledně nezákonnosti „zrušení“ geometrického plánu v roce 2003, kterou žalobce uplatnil v replice, se krajský soud nezabýval, neboť byla uplatněna až po lhůtě pro podání žaloby.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[10] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že krajský soud při úvahách o nemožnosti aplikovat na projednávanou věc § 48 správního řádu přehlédl samotnou povahu úkonu katastrálního úřadu z roku 2004 a jeho rozhodnutí, které je nyní přezkoumáváno. Tyto akty totiž reálně zasáhly do práv a povinností stěžovatele. V roce 2004 byla na základě „neformálního“ oznámení katastrálního úřadu určena sporná hranice mezi pozemky, a tím došlo i k jistému zásahu do práv a povinností stěžovatele a právního předchůdce osoby zúčastněné na řízení. Nyní dochází k další změně, deklarované jako „navrácení k původnímu stavu“. Jde o značně specifickou, soudy dosud neřešenou situaci, na niž nelze vztáhnout judikaturu, kterou citoval krajský soud. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že žádost osoby zúčastněné na řízení o opravu chyby byla zjevně nepřipustná pro překážku věci rozhodnuté. Stěžovatel dále upozornil, že krajský soud nad jeho právní jistotu postavil veřejný zájem na bezchybné katastrální evidenci. Žalovanému se navíc napadeným rozhodnutím nepodařilo tohoto stavu docílit.

[11] Stěžovatel si uvědomuje, že pro určení skutečného rozsahu jeho vlastnického práva je nutné rozhodnutí občanskoprávního soudu. Podivuje se však, že touto zásadou se neřídily též správní orgány, které aktivisticky opravily tvrzenou chybu, která je ze své podstaty nejasná a sporná. Katastrální úřad měl odkázat na občanskoprávní soud i osobu zúčastněnou na řízení.

[12] V žalobě stěžovatel předestřel argumentaci, proč dle jeho názoru ani po napadené opravě chyby nebyl nastolen soulad mezi údaji katastru a listinami založenými ve sbírce listin. To, že se tato argumentace do jisté míry překrývá s argumentací, která se vztahuje k občanskoprávnímu sporu mezi žalobcem a osobou zúčastněnou na řízení, krajskému soudu nebrání ji posoudit.

[13] Stěžovatel dále namítl, že v replice pouze reagoval na nesprávnou právní argumentaci žalovaného, neuplatnil v ní nový žalobní bod. Upozorňoval na právní úpravu platnou v roce 1988, kdy byl vypracován geometrický plán. Krajský soud fakticky odmítl vyložit právo platné v době rozhodné pro posouzení předložené věci, čímž stěžovateli upřel právo na řádné projednání jeho kauzy.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Je přesvědčen o tom, že rozhodnutí v této věci nebránila překážka věci rozhodnuté. Stěžovatel směšuje soukromoprávní problematiku ohledně vlastnické hranice a institut opravy chyby,

jenž spadá do veřejného práva. Účelem opravy chyby v katastrálním operátu je odstraňování rozporů mezi jednotlivými částmi katastrálního operátu, nikoli rozporu evidovaných údajů se skutečným stavem. V poslední části kasační stížnosti stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se nezabýval žalobním bodem, který však nebrojil proti rozhodnutí žalovaného, nýbrž proti jeho vyjádření k žalobě.

[15] Osoba zúčastněná na řízení uvedla, že jádro sporu tkví v posouzení vlastnictví sporného dvorku na rozmezí pozemků parc. č. st. X2, st. X, st. X3 a st. X1. Stěžovatel o tomto problému ví minimálně od roku 2003, osobě zúčastněné na řízení proto není jasné, proč nepodal určovací žalobu dříve. Nyní napadené rozhodnutí napravuje přehmaty a chyby katastrálního úřadu, což je účelem opravy chyby v katastrálním operátu. Toto rozhodnutí je jediné správné, odpovídá listinám uloženým v katastrálním spisu i skutečnosti. Celý spor je způsoben tím, že v katastru nemovitostí došlo k několika opravám mapy bez relevantního důvodu. Stěžovatel se značnou časovou prodlevou napadá úkony provedené v letech 2003 a 2004, které sám v podstatě inicioval. Osoba zúčastněná na řízení nesouhlasí s tím, že by měla být oprava chyby v katastrálním operátu provedená v roce 2004 považována za rozhodnutí podle § 67 správního řádu, mohlo by se jednat leda o paakt, neboť katastrální úřad neměl pravomoc měnit tvar a výměru parcel na základě jakési dohody. Oprava chyby nezakládá práva ani povinnosti, nemůže změnit rozsah vlastnického práva a probíhá zásadně mimo správní řízení, nemohla být tedy dána překážka litispendence. Rozsah práv stěžovatele není zřejmý, musí jej posoudit soud v občanském soudním řízení. V žalobě se však stěžovatel domáhá určení vlastnictví k celému dvorku, tedy i v rozporu s opravou chyby z roku 2004, kterou v kasační stížnosti naopak označuje za správnou. Osoba zúčastněná na řízení též upozornila, že geometrický plán z roku 1988 byl do katastrální mapy zakreslen zřejmým omylem nehledě na tehdejší právní úpravu, bez provedení vkladového řízení.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[17] V první řadě Nejvyšší správní soud konstatuje, že tvrzení, které stěžovatel uplatnil v replice v řízení před krajským soudem, že geometrický plán z roku 1988, který byl do platné pozemkové mapy zanesen v době účinnosti zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, „neměl a nemohl být tedy v době svého vzniku součástí jakékoli vkladové listiny, tím spíše, že všechny sousedící nemovitosti se v té době nacházely v socialistickém vlastnictví a ve správě městského podniku bytového hospodářství“, není novým a samostatným žalobním bodem (k vymezení žalobního bodu viz především rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. srpna 2010 č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Citovaná námitka byla rozhojněním žalobního tvrzení, že „výmaz tohoto geometrického plánu zpracovaného k tomu oprávněným n. p. Geodézie a zaznamenaným do tehdejší evidence nemovitostí v souladu s tehdy platnými právními předpisy (zákon č. 22/1964 Sb.), provedený bez jakéhokoli podnětu katastrálním úřadem v roce 2003, byl dle názoru žalobce proveden nezákonně.“ Závěr krajského soudu, že jej nebylo možné vypořádat proto, že byl uplatněn opožděně, tudíž není správný. Citovaná část žalobní argumentace však byla sama součástí námitky, že ani stav evidovaný v katastru nemovitostí po provedení posuzované opravy není v souladu s listinami založenými ve sbírce listin, neboť nabývací tituly stěžovatele a právní předchůdkyně osoby zúčastněné na řízení vycházely právě z geometrického plánu. Tuto námitku krajský soud vypořádal v odstavci 42 a částečně též v odstavci 43 svého rozsudku se závěrem, že nejde o argumentaci vztahující se k podstatě věci, nýbrž k vlastnickým vztahům ke sporným částem pozemků, které musejí posoudit soudy rozhodující v občanském soudním řízení. Jeho rozsudek tudíž není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

pokračování

[18] Podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona katastrální úřad na písemný návrh vlastníka nebo i bez návrhu opraví *chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.* Podle odstavce 4 tohoto ustanovení platí, že pokud vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu ve stanovené lhůtě sdělí, že s provedenou opravou nesouhlasí, vydá katastrální úřad rozhodnutí ve věci. Citované ustanovení je prakticky stejné jako § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), který opravu chyby v katastrálním operátu upravoval do 31. prosince 2013. Nižší citovaná judikatura, která vykládala právě § 8 katastrálního zákona č. 344/1992 Sb., je tudíž nadále použitelná.

[19] V první řadě lze odkázat na usnesení zvláštního senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 2. září 2004 č. j. Konf 62/2003-15, č. 403/2004 Sb. NSS, podle něhož *„v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky [...] a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů.“* V rozsudku ze dne 8. srpna 2006 č. j. 2 As 58/2005 - 125, č. 986/2006 Sb. NSS, pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že oprava chyby v katastrálním operátu *„slouží k uvedení údajů v katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Mění se jím evidované údaje, aniž by se tak mohlo založit či pozbýt vlastnické či jiné právo k nemovitosti – to plyne i z ust. § 5 odst. 7 katastrálního zákona. Opravou má být pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji“.* Nelze však říci, že údaje v katastru mají pouze evidenční význam. *„V rozsahu, v jakém do právních a evidenčních vztahů zasahuje zápis sám, zasahuje do nich i provedená oprava – nikoliv však její neprovedení, neboť při tom zůstává původní stav zachován. Ani z toho však nelze dovodit, že neprovedením opravy není dotčeno žádné právo“*, neboť katastrální evidence se promítá v řadě oblastí. *„Významu zapsaných skutečností odpovídá i význam jejich oprav, které jsou prostředkem ochrany před nesprávným zápisem skutečností z listin vyplývajících. Z tohoto hlediska je třeba přistupovat k posouzení vlivu provedení či neprovedení opravy na dotčené subjekty. Navrhovatel, který požaduje provedení opravy chybného údaje, má právo na to, aby katastrální úřad opravu provedl; jisté jen za předpokladu, že skutečně došlo k zapsání skutečností odporujících listinám, které byly podkladem zápisu.“*

[20] Nejvyšší správní soud se opakovaně zabýval i vymezením pojmu „zřejmý omyl“ ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona (respektive dřívější úpravy v § 8 zákona č. 344/1992 Sb.). Tento neurčitý pojem je *„třeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (error facti - zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený), tak omyl právní (error iuris - např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nespĺňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Omyl je přitom charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103). V rozsudku ze dne 13. března 2013 č. j. 7 As 187/2012 - 31 Nejvyšší správní soud doplnil, že takový omyl musí být *„zřejmý, tj. jednoznačně seznatelný.“*

[21] S ohledem na citované závěry lze konstatovat, že opravě chyby v katastrálním operátu nebrání překážka věci rozhodnuté a sama oprava takovou překážku nezakládá. Ačkoli má stěžovatel pravdu, že oprava chyby v katastrálním operátu se do jisté míry týká jeho práv (což Nejvyšší správní soud připustil již v rozsudku ze dne 4. srpna 2005 č. j. 2 Aps 3/2004 - 42, č. 720/2005 Sb. NSS, jakož i ve výše citovaném rozsudku č. j. 2 As 58/2005 - 125), nejde o přiznání téhož práva či uložení téže povinnosti ve smyslu § 48 odst. 2 správního řádu, který upravuje překážku *rei administratae*. Podstatou institutu opravy chyby v katastrálním operátu je opakované „rozhodování“ o evidenci určitého údaje. Judikatura citovaná v předešlém odstavci

výslovně připouští opravu chybně zapsaných údajů, tedy údajů, o jejichž evidenci již bylo v jistém smyslu rozhodnuto. Měl-li by platit výklad předestřený stěžovatelem, žádná oprava chyby by nebyla možná, neboť údaj jednou chybně zanesený do katastrální evidence by byl nezměnitelný.

[22] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že argument krajského soudu, že oprava chyby v katastrálním operátu provedená v roce 2004 mimo správní řízení jakožto úkon podle části čtvrté správního řádu nezakládá překážku věci rozhodnuté, je v obecné rovině správný a v tomto konkrétním případě k vypořádání stěžovatelovy námitky postačoval. Při zobecnění tohoto pojetí by však oprava chyby v katastrálním operátu provedená mimo správní řízení podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona faktickým úkonem, který není rozhodnutím (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. září 2010 č. j. 3 As 11/2010 - 259), nebránila budoucím opravám téhož údaje, zatímco pokud by některá z oprávněných osob vyslovila s opravou nesouhlas, byl by katastrální úřad povinen vydat ve věci rozhodnutí, které by (logikou krajského soudu) překážku věci rozhodnuté zakládalo. Existence překážky *rei administratae*, by tak závisela čistě na postoji a případné procesní aktivitě osob dotčených opravou chyby a procesním režimem, v němž byla oprava chyby provedena. Takový stav by však byl vysoce nežádoucí, účinky opravy chyby v katastrálním operátu musejí být stejné bez ohledu na to, v jaké formě byla provedena. Nejvyšší správní soud proto ve výše uvedeném smyslu doplnil argumentaci krajského soudu s totožným závěrem, že opravě chyby v katastrálním operátu nebránila překážka věci rozhodnuté.

[23] Nejvyšší správní soud dále nevidí důvod, proč by i při samotné opravě chyby nemohlo dojít ke zřejmému omylu ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Jak již bylo uvedeno, zřejmým omylem může být jakýkoli chybný zápis (v širším smyslu) do katastrální evidence, tedy i nesprávně provedená oprava chyby v katastrálním operátu. Respektive, může-li být zřejmým omylem chybný zápis, tedy vklad, záznam či poznámka (srov. § 6 katastrálního zákona), které mají přímý vliv na hmotná subjektivní práva, tím spíše (*a maiori ad minus*) jím může být i oprava chyby v katastrálním operátu, jejíž účinky jsou výhradně evidenční. Jak krajský soud správně podotkl, existuje veřejný zájem na řádně vedené katastrální evidenci. Omyl pracovníka katastrálního úřadu při provádění opravy chyby v katastrálním operátu nelze vyloučit a musí být možné jej napravit – jak jinak, než opět prostřednictvím opravy chyby v katastrálním operátu. Stěžovatel má pravdu, že opakované opravy téhož údaje zasahují do jeho právní jistoty, podobný účinek však může mít jediná oprava údaje, který byl v určité podobě evidován po velmi dlouhou dobu. Opakované opravy v téže části katastrálního operátu jsou sice nežádoucí, jen z tohoto důvodu však nejsou nezákonné.

[24] Nejvyšší správní soud souhlasí i se závěrem krajského soudu, že při opravě chyby v katastrálním operátu v roce 2004 na návrh stěžovatele a právní předchůdkyně osoby zúčastněné na řízení došlo ke zřejmému omylu v důsledku pochybení pracovníka katastrálního úřadu, který tento návrh nesprávně posoudil (vycházel toliko z jeho označení a nezabýval se obsahem). Jak vyplývá z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 58/2005 - 125, opravou chyby v katastrálním operátu má být dosaženo souladu mezi údaji evidovanými v katastru a listinami založenými ve sbírce listin. Katastrální úřad při opravě chyby nemůže „*vybočit ze své evidenční role a při rozhodování o opravě chybného údaje fakticky nalézat právo, tedy i posuzovat, za jakých podmínek práva vznikají, zanikají, mění se jejich obsah, přecházejí na jiné osoby apod. To přísluší pouze soudům v občanskoprávním řízení*“ (rozsudky ze dne 31. července 2013 č. j. 7 As 90/2012 - 65, č. 2969/2014 Sb. NSS, a ze dne 12. května 2016 č. j. 6 As 166/2015 - 27). Podobně v rozsudku ze dne 24. dubna 2013 č. j. 7 As 131/2012 - 32, č. 2902/2013 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud konstatoval, že opravou chyby v katastrálním operátu má být „*pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji. Katastrální úřad tak posuzuje toliko soulad zakreslení hranice*

pokračování

v katastrální mapě s podklady, které má k dispozici, a za stav katastru a v něm uvedené údaje odpovídá. Stáří podkladů, s nimiž není zakreslení hranice v souladu, přitom nebraje roli. Je možné, že plynutím času dojde ke změně obsahu vlastnických práv, například vydržením, zvláště jsou-li podklady datovány desítky let nazpět, tak jako v posuzované věci. Není ani vyloučeno, aby došlo ke změně hranic mezi pozemky, aniž by o tom měl katastrální úřad k dispozici příslušný podklad, ať již zaviněním vlastníků pozemků nebo zaviněním svým. Tehdy je třeba vlastníky sousedních pozemků odkázat k soukromoprávním institutům, především k určovací žalobě, případně k institutu náhrady škody, byla-li jim škoda činností katastrálního úřadu způsobena.“

[25] Stěžovatel a společnost Raiffeisen, a. s. (právní předchůdkyně osoby zúčastněné na řízení) v návrhu na opravu chybného zákresu hranice pozemku uvedli, že mezi nimi vznikl v minulosti spor o hranici jejich pozemků, avšak „v současné době je hranice určena shodnou vůlí obou účastníků tohoto návrhu, a to v místě, ve kterém se na této ploše nachází plot [...]“, nesporná hranice mezi pozemky je vyznačena na snímku katastrální mapy ze dne 2. dubna 2003 (předtím, než z ní byl odstraněn geometrický plán z roku 1988, viz výše bod [1]). K návrhu na opravu chybného zákresu hranice byl přiložen uvedený snímek katastrální mapy i geometrický plán z roku 1988.

[26] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem a žalovaným, že uvedené podání nebylo návrhem na opravu chyby v katastrálním operátu, nýbrž dohodou o určení do té doby sporné vlastnické hranice mezi pozemky. Stěžovatel a společnost Raiffeisen, a. s. totiž neuvádějí, že by v katastrálním operátu byl některý údaj evidován v rozporu s listinami založenými ve sbírce listin, nýbrž souhlasným prohlášením určili průběh do té doby sporné hranice mezi jejich pozemky odlišně, než jak ji zobrazovala katastrální mapa. Katastrální úřad tedy na základě jejich podání neopravil hranici zakreslenou v katastrální mapě, nýbrž nově zakreslil její průběh odlišně, než jak byla doposud na základě podkladů v katastru evidována, jinými slovy zavedl do katastrální evidence nové údaje o rozsahu vlastnických práv stěžovatele a společnosti Raiffeisen, a. s. Učinil tak v rozporu s tehdy účinným zákonem č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, který připouštěl zápis vlastnického práva pouze vkladem či záznamem.

[27] Jak již bylo uvedeno výše, chybně provedenou opravu chyby v katastrálním operátu lze zvrátit opět prostřednictvím opravy chyby v katastrálním operátu. Nápravu pochybení katastrálního úřadu z roku 2004 proto nelze považovat za nezákonnou.

[28] Má-li stěžovatel za to, že hranice mezi jeho pozemkem a pozemkem osoby zúčastněné na řízení je v katastrální mapě zakreslena v rozporu se skutečným rozsahem vlastnických práv, může se svých práv domáhat prostřednictvím žaloby na určení vlastnického práva. Ostatně ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatel tuto žalobu podal. Nyní bude úkolem soudů rozhodujících v občanském soudním řízení, aby autoritativně určily, kde se nachází vlastnická hranice mezi pozemky č. X a X1 v katastrálním území Č. K. Jejich pravomocné rozhodnutí pak bude podkladem pro příslušný zápis do katastru nemovitostí a s ním případně spojenou úpravu hranic pozemků zakreslených v katastrální mapě.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Rozhodl tak bez jednání v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s.

[30] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává. Osobě zúčastněné na řízení nebyla

uložena žádná povinnost, při níž by jí vznikly náklady, a netvrdila ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí bylo na místě přiznat náhradu dalších nákladů řízení (§ 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu